

సామకాక్షి

- ఈ వారంలో-
1. నెల్లూరు మంచుట్టు.
  2. యుద్ధ శైలి.
  3. అస. ఇం.
  4. జమీందారీలలో కార్యము.
  5. నూతన కాల్య.
  7. వ్యాఖ్యలు.
  8. కథ: చేయరావించి.

—సంపాదకుడు : నెల్లూరు వెంకటాచార్యమానాయుడు.

సంపుటం 11

శుక్రవారము : నెల్లూరు : 18-10-40.

సంచిక 43

సత్యాగ్రహం-

వినోబభావేగారిచే ప్రారంభం

మహాత్మాగాంధీగారి ఆదేశం.

సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైనది.

నేడు జమ్మలూరుబజారు, మహాదేవరేణయి, మహారాష్ట్రమహాముని 50 ఎంపి ప్రేలు హాం రయిన 300 మందిగల సభలో ఆర్జీబరు 17 వ తేదీ, వర్ధానుండి 5 మైళ్ళ దూరంలో వుండే పానుగు గ్రామంలో వినోబభావే యుద్ధవ్యతిరే కోసవ్యాసం గావించినాడు. కోరువర్ణం తురు స్తుండినది. వినోబభావేగారికి ఖాదీమలలు వేయ బడినవి.

భావేగారి ఉపవ్యాస సారాంశం యిది. బాల్యప్రభుత్వం కాంగ్రెసుకోరికే, దాన్ని త్రి టిపుప్రభుత్వం నిరాకరించింది. యుద్ధ వ్యతిరేక ఉపవ్యాసం యివ్వడానికి స్వాతంత్ర్యం లేదు. స్వేచ్ఛగా గాక, బలవంతంగా ఇండియా యుద్ధ ములో దింపబడినది. ఈకారణాలవల్ల యుద్ధానికి వ్యతిరేకమైన ఆందోళన జేయవలసి వచ్చింది... యుద్ధానికి సహాయం జేసేవారికి శిక్షణురాను. చేయవద్దనిమాత్రం చెబుతాను. యుద్ధానికి సహాయం చేయకుండావుంటేనే చాలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని కూడా కొనసాగించవలెను.

మహాత్ముడు ఆరెప్పు కాదలచుకోలేదు. స్వయంగా సత్యాగ్రహం జేయడు. ఆయన ఆజ్ఞ తేసి దే ఎవరూ సత్యాగ్రహంజేయకూడదు. ప్రభుత్వపు చర్యమీద ఈవుద్యమ భవిష్యత్తు చాలా వరకు ఆధారపడి వుంటుంది.

భవిష్యత్తులో మనకంటికి గొప్ప పోషణను యం రామన్నది. దాన్ని ఎదుర్కోడానికి అందరూ సిద్ధంగా వుండవలెనని సుండిర జవహరు లాలు నెహ్రూ ఆలహాబాదునుండి ఆర్జీబరు తే 18 దిన ప్రకటించినాడు.

సత్యాగ్రహానికి రెండవ ఆర్గర్ఫి నెహ్రూపం దితుడే యని తెలుస్తున్నది.

గాంధీజీ ఆదేశానుసారం జొరంగాబాదులో ఆర్జీబరు తే 18 దిన సత్యాగ్రహం గావించిన అయ్యతరావు శివపాండే, దేవరాంజీ చేమాకా, మోతీలాలుమంత్రి, కచోరిగారు, హైదరాబాదు రజీం చట్టంకొండ ఆరెప్పుజేయబడివారు.

జయప్రకాశ్ ను వదిలిపెట్టరా!

బ్రిటిషరకువిధించినకీటు అనుభవించిన కర్ష్యా క్, మర్షి, రయప్రకాశ్ వారాయణగారిని ఇండియాలోనుండి చట్టంకొండ ఆరెప్పుజేస్తారని వింటున్నాను. ఇది చాలాభయం. ఇటువంటి నిర్బంధాలు ఇండియాలో మామూలలో వుండవు. "బరిలేకొనియ" ల్ల స్పష్టంగాబోధ పడుతున్నది. ఇండియాలో త్రిటిపుగవర్షు మెంటు ఎట్లాప్రవర్తించేది" అని నెహ్రూ వండితుడు ప్రకటిస్తున్నాడు.

తాపీ మోహనరావుకు శిక్ష

తాపీ మోహనరావుగారికి ఆర్జీబరు 17 వ తేదీన కోర్టు శిక్షవరకు శిక్ష, 50 రూపాయల బరమానా విధించబడినది. కమ్యూనిస్టు కరవ్రా లు కలిగివున్నాడనే కేరంమీద మోహనరావు గారు ఆరెప్పు కాబడివారు.

భగవాన్లు కేసు

జమీందారీలు మద్రాసు ప్రాంచి మేనేజరు డి. మూర్త్యుగనవాన్లు గారికేసు డి ఫెన్సు విచారణకు ఈనెల 28 తేదీ వాయిదా జేయబడింది.

బొంబాయిలో తుపాను

బొంబాయి కోస్తాలో విపరీతమైన తుపాను వీచింది. వార్షిజీయను వడవ ఒకటి ముడిగిపో యినది. గంటకు 75 మైళ్ళ వీచుతున్న గాలికోట్టి నది. 300 చేపలుపట్టే ఓడలు నష్టమైనవి. బొం బాయి కోస్తానుండి స్త్రీమర్ణపోవడంలేదు. ఆక్కడికివచ్చే స్త్రీమర్ణను బాగ్రల్లె గా రైతుపావును నుండి పరిశీస్తున్నారు.

వెంకటగిరి ఎస్టేటును లీగల్ అడ్వైజరు రైతుల మీదకు ఉసికొల్పుతున్నాడు-

ఈజాబును వేదాంతాచారిగారు ఎస్టేటు దివాన్ పేషారుకు వ్రాసినారు. ఇది జమీందారైతు సంఘానికి పట్టుకొమ్ముగా ఉన్న బద్దెపూడి వెంకట నారాయణరెడ్డిగారు, వారి గ్రూప్ మీద దండెత్తుటకు వూనించడం కాదా?

Nellore. 10-1-38

My Dear Mr. Ramaswami Iyer, (Dewan Peshkar)

The bearer has an agelong grievance regarding non receipt of salary Will you please look into his matters and see if any thing can be done?

He also says that sufficient steps are not being taken to realise the dues from the Baddepudi group. He has some suggestions to make. Please give them your consideration.

Yours Sincerely, (Sd) V. Vedantachari.

నెల్లూరు, 10-1-38.

ప్రియమైన రామస్వామయ్యగారు: (దివాన్ పేషార్)

ఈ చీటివి తెచ్చువారు చాలకాలంనుండి జీతము జెందలేదని మొరబెట్టుచున్నాడు. దయచేసి వీరి విషయము ఆలోచించి ఏమిచేయవలెనో చేపి. బద్దెపూడి గ్రూప్ బాకీలవసూలు విషయమైకూడా ఏమీ తగుచర్య బుచ్చుకోలేదని ఇతిడనుచున్నాడు. ఇతిడు కొన్ని సలహాలిచ్చును. అవి మీరు ఆలోచించగోరెదను.

(సం) వి. వేదాంతాచారి, (ఎస్టేటు లీగల్ అడ్వయిజరు)

వెంకటనారాయణరెడ్డిగారి కోటపోలూరులో ఒకపార్టీని ఎస్టేటు స్పష్టించింది. ఈ కాలంలో ఉద్దేశించినవ్యక్తి ఆపార్టీ రీడరుగా జే ఉంటాడు. జాబాబువ్రాసింది దివాన్ పేషార్ కు. వీరికీ ఆప్టుటి కలాఖోర్లు ఎన్నికలలో రెడ్డిగారికి పోటీ గానిబ్బి తీవ్రచారాలు సాగించినవి. ఆకారణంతో రామస్వామయ్యగారు స్వయంగా స్వర్గం ఉంది. అందువల్లనే ఆకన్నె రెచ్చగొట్టడానికి యీవుత్తరం వ్రాసినాడు.

ఈ వుత్తరం వ్రాసినకర్తాకనే ఈ బద్దెపూడి గ్రూపుమీద ఎన్నో క్రిమినల్ కేసులు, కిసిల్ కేసులు స్పష్టంతుబడినవి. కార్యన దీనిబట్టి వేదాంతాచారిగారు కేవలం లీగల్ అడ్వయిజరు - వకీలేకాదని, ఎస్టేటు అంతరంగిక పాలనాది విషయంలో వీరికి కోర్టు ఉండని తెలుస్తుంది. వీరి కోర్టుం లో లగించడానికి విమక ఎంతో కృషిచరిగింది. ఈ విషయంలో కల్లాబ్బడి వక కల్లాబ్బడి కల్లాకల్లాబ్బడిగారు కోర్టుం బుచ్చుకోని వీరి సంబంధం ఎస్టేటుకు తొలగించి ముక్కుజేస నుంచి దివానును ఏర్పరచమనికోరుచున్నాము. —వి. రైతు.

సూ య జు కాల్య

4

త్రూపు కేకాలతో వ్యాపారం చేయడానికి ఈజిప్టునుండి మలబ్బూరుకు, సర్వకార్యం ప్రవృద్ధి, మొదట ప్రాచీనత, తర్వాత ఇంగ్లండు గ్రహించినది.

ఈజిప్టు ఆఫ్టికి ఇంగ్లండుయొక్క వ్యాపారంలోకి రావడం ప్రాచీనత పలుకుబడి ఆక్కడలాగా చలామణి అవుతుంది.

టర్కీ సుల్తానుకు లోబడి మహమ్మదాలీ ఈజిప్టులో ప్రాధాన్యంగా పంపాలిస్తూ వుండేవాడు. ఆశ్శేనియాలో వేనావాయకుగా వుండి, వ్యయం శక్తివల్ల ఈజిప్టుకు ప్రాధాన్యంగాగిరినాడు. టర్కీ సుల్తానుకు వామూలంగానే లోబడియుండేవాడు. ఈ మహమ్మదాలీ ప్రాచీనత వారెయ్యం విశ్వాసం గలిగివుండేవాడు.

ఆది 18 వ శతాబ్దం ప్రాశాస్త్ర్య ప్రపంచంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి కలిగిపోయింది. తూర్పుకేకాలకు పాశ్చాత్య ప్రపంచానికి ఈజిప్టు లంకగా వుండగలదని, ఆది ఈజిప్టు భౌగోళికము చాలా ప్రాముఖ్యమైన విషయం అని మహమ్మదాలీ గ్రహించి, ప్రాచీన ఇంజనీయర్ల సహాయంతో, ప్రాచీనపారిశ్రామిక సంపత్తి నువయోగించి, ఈజిప్టుదేశాన్ని ఆభివృద్ధి పరుచునెనని మహమ్మదాలీ ఆనుకున్నాడు.

ఇంగ్లీషువారికి సరిపడలేదు. ప్రపంచంలో పాస్త్రాజ్యవృద్ధి అంతా ఆ లోకాల్లో ప్రాచీనత, ఇంగ్లీషువారు ఒండొయలో పోట్లాడుకునే లోకాలని. ప్రాచీనత చెప్పేతల్లో మహమ్మదాలీ వుండకుండా చేయలేనని ఇంగ్లీషువారి పట్టుదల.

కాబట్టి ప్రాచీనతావ్యవహారం, విద్యమైన వలసను ఇంగ్లీషువారు మహమ్మదాలీకిచ్చేవారు.

ఈ కాల్య త్రవ్వడానికి మొదట ఇంగ్లండు చాలా అభ్యంతరం పెట్టింది. రైల్వేవేయాలని ఇంగ్లండు పట్టుదల. కాదు కాల్యత్రవ్వాలని ప్రాచీనత పట్టుదల. కాల్యవద్దని ఇంగ్లండు, రైల్వేవద్దని ప్రాచీనత, ఈజిప్టుకు సలహాయిచ్చినవి. చివరకు ప్రాచీనత వంతం నెగ్గినది. కాని ఇంగ్లండు దాని ఫలితం తులాసాగా అనుభవిస్తున్నది—

ఇంగ్లీషువారు కేకలగ్రాన్ని మట్టి ఆధికావారుగా ఇంగ్లీషుకు వచ్చేవి. ఆంధ్రకన్నా దగ్గరగా, మధ్యధరా సముద్రంనుండి ఈజిప్టువద్ద కాల్యత్రవ్వకొని దాన్ని ఏర్పరముద్రానికి కలిపి త్వరగా ప్రయాణం పొగొంగవల్సి ప్రాచీనత వారు ఆలోచించారు. అట్లాచేస్తే బాగా వుంటుంది మహమ్మదాలీకి సలహాయిచ్చారు.

ప్రాచీనత స్క్రీము బయటపడేతే, వారి ప్రాబల్యం ఆత్యధిక మైపోతుంది భయపడి, ఆది వల్లగానే ఇంగ్లీషువారవ్వారు.

రైల్వే కాల్యకన్నా లాభకరంగా వుంటుంది ఇంగ్లీషువారివారన. కాల్యయే కావలెనని ప్రాచీనత వారన.

ఆందులో ఏకైక మంచిదో, ఏమీ లోక మహమ్మదాలీ మాట్లాడక పూరుకున్నాడు.

మొట్టమొదట 1839-40 లో రైల్వే కెంటు శామన్ కెగార్లు ఈలోకం చుట్టించారు. లండనునుండి బొంబాయికి 40 కిలోమీటర్ల ప్రయాణం చేసేవాడు. ఆఫ్టికి ఆది చాలా త్వరగా ముగించిన ప్రయాణాలలో రెక్క.

1837 లో ఆయన ఇట్లావ్రాశాడు. కాబట్టి ప్రాయాలు కొందరికి విచిత్రంగా లోకంవచ్చును. కాని 8 ఏండ్లకేంపి ఈజిప్టువద్ద తర్వాత కొన్ని సంవత్సరాల కేలమైళ్లు ప్రయాణం చేసేవాడు. ఇండియాకు ఈజిప్టునుండినే రావడానికి ఏర్పడగలదు. అట్లా ఏర్పడేదాకా నేను విశ్రమించను.

ఆంధ్రకుముందు 1835 లోనే రైలింగు ప్రభుత్వానికి ఆయన ఒక రేఫ వ్రాసేవాడు. ఫ్రెంచులో ఫాల్కాకులో బయలుదేరి, మాట్లాడుపోయి, ఆక్కడనుండి ఆ రెగ్గెడ్రయావచ్చి,

తర్వాత కేలమీటర్ల మాయంవేసేయి ఆక్కడే మంచి ఏర్పరముద్రాలోనుండా లొంబాయికి 70 కిలోమీటర్ల, తపాలా స్టేషను కేమిపోశాకు ఆ ప్రాచీనతను, రైల్వేకేకలకు 5 కిలోమీటర్ల దూరం వచ్చి విధించాడు. ప్రభుత్వం తపాలా స్టేషను వ్యవస్థ మూడు అన్నాడు.

ఆఫ్టికి రైలింగు ప్రభుత్వం తపాలా స్టేషను వ్యవస్థ వేసేవేడింది. ఆఫ్టికే ప్రభుత్వం దానికి వ్యయంగా పూనుకున్నది. 1837 ఆఫ్టికే పెరిస్సులాను ఒకయంట్ల కంపెనీతో కాంట్రాక్టు కుదుర్చుకున్నది. దాని ప్రకారం ఆ రైల్వే ప్రైయా వంతు తపాలా తీసుకుపోయేది, ఆక్కడ మంచి కేలువేడి సుండా, తర్వాత కేలమీటర్ల మాయవారన, ఆక్కడనుండి కుట్టిండియా కంపెనీ వాసయి తపాలా లొంబాయికి వేళ్ళు. ఈజిప్టువకు కేలవనా ప్రయత్నంలా రైల్వే కెంటు శామన్ కెగార్లు ఆచూకీగిరినది నడిపించుదేది. ఆందువల్ల ఉత్తరాలు 'కెగార్లు ఆ రైల్వే ప్రైయా' అని 'కెగార్లు మాయ' అని కేరఫ్ లిరువానా కలిగి వుండేది.

తర్వాత దీరైల్వే వాయికెక్కిం కేం కాల్య త్రవ్వడం ప్రారంభించినది, కాల్యకు మందులకాంతో రైల్వే కెంటు శామన్ కెగార్లు యొక్క స్వార్క కెలాగ్రహం ప్రకటించబడింది. దానికేంపి ఇట్లా వ్రాసేయున్నది:—

కూర్పు, పడమరకు తపాలా కెవానావ్రావే పెట్టి, గోళ్ళు కప్పివేసే, మాయ-కాల్య ప్రాచీనతకు మధ్యమై పువారిని చేసేవారని చెప్పలేనది కెగార్లు మహాకయండియన.

—నకేము—

అక్టోబరు 25-వ తేది

జయా ఫిలిమ్సువారి సాంఘిక చిత్రంలో విడుదల కేంద్రములు

జయా ఫిలిమ్సువారి జీవన్ జ్యోతి

అన్ని కేంద్రములలో విడుదల

JEEVAN JYOTHI

శ్రీవినాయక సినిమా	మైసూరు
మారుతీ సినిమా	బెజవాడ
సరస్వతి టాకీస్	గుంటూరు
రామకృష్ణ టాకీస్	ఏలూరు
జయా టాకీస్	రాజమండ్రి
మెట్రిక్ సినిమా	కాకనాడ
పూర్ణాభిమేటర్	విశాఖపట్నం
ఇలెంబర్ టాకీస్	సికింద్రాబాదు

మచిలీపట్నం తెనాలి బెంగుళూరు నగరములలో

విడుదల తేది నిర్దేశింపుడు

JAYAS JEEVANA JYOTHI

WITH KRISHNAVENI NARAYANARAO KAMALADEVI KUMPATLA

For Particulars: JAYA FILMS Ltd., Mylapur, Madras

సమ్మతి - సమ్మతిపో:

ఒక చెట్టునివలె మరొక చెట్టువల్లించినా...

*

ముప్పి బదలిన పూర్వమునకు...

*

మామిడి బదలిన మృగశంకా...

*

తెల్లగన్నె బదలిన పూర్వమునకు...

*

చింతబదలిన ఆముద్రానక్షత్రమునకు...

*

గార బదలిన మూలానక్షత్రమునకు...

*

పుష్పబదలిన తెచ్చింబతుండు...

*

వేపబదలిన శ్రవణానక్షత్రమునకు...

*

చింతబదలిన నోహిలేయంబు...

*

వెయ్య బదలిన పుష్పమునకు...

*

ఉత్తరానక్షత్రమునకు గోరింటుబదలిన...

*

తులసి బదలిన కర్కాటక సంక్రాంతివారు...

*

ఉసిరిక బదలిన దెచ్చి నూరి తలప పూను...

*

ఉసిరిక బదలిన పితౄణానక్షత్రమునకు...

*

నవులిక బదలిన తెచ్చి మూల సంక్రాంతివారు...

*

అనుబదలిన శ్రవణానక్షత్రమునకు...

దెరుగువల్ల గ్రామముననుభవ కార్డులో...

రేడియో మార్లు

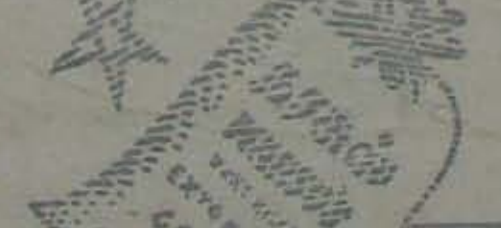
గవర్నమెంటు వర్గీకరణమునకు...

ఎక్కువగా త్రాగండి.

ఒక కప్పు మంది కాఫీ దానిని స్వచ్ఛమరచి...

నెస్కాఫే కాఫీ

నెస్కాఫే మామూలుకాఫీ కంటే...

శత్రు దండెత్తుటకు గొంతులో కండల్లి పూర్తిగా...

టాన్ సి నాల్

శత్రు దండెత్తుటకు గొంతులో కండల్లి పూర్తిగా...

కాకర్ల కామక్షయ్యగారి పక్షవాత నివారణ డిపో.

SALE! SALE! SALE! Reduced Sale Price Rs. 3-12-0

Advertisement for watches with images of watch faces and text: Western Swiss Watch Co, Direct Importers...

Advertisement for Amaran brand products with a circular logo and text: Amaran, Simha Nello.

Advertisement for watches with a list of prices and an image of a watch: దీ పావళి గొప్ప తగ్గింపు ధరలు!!!

ఆకాశపు త్రాచు కొత్తరకపు విమానం.

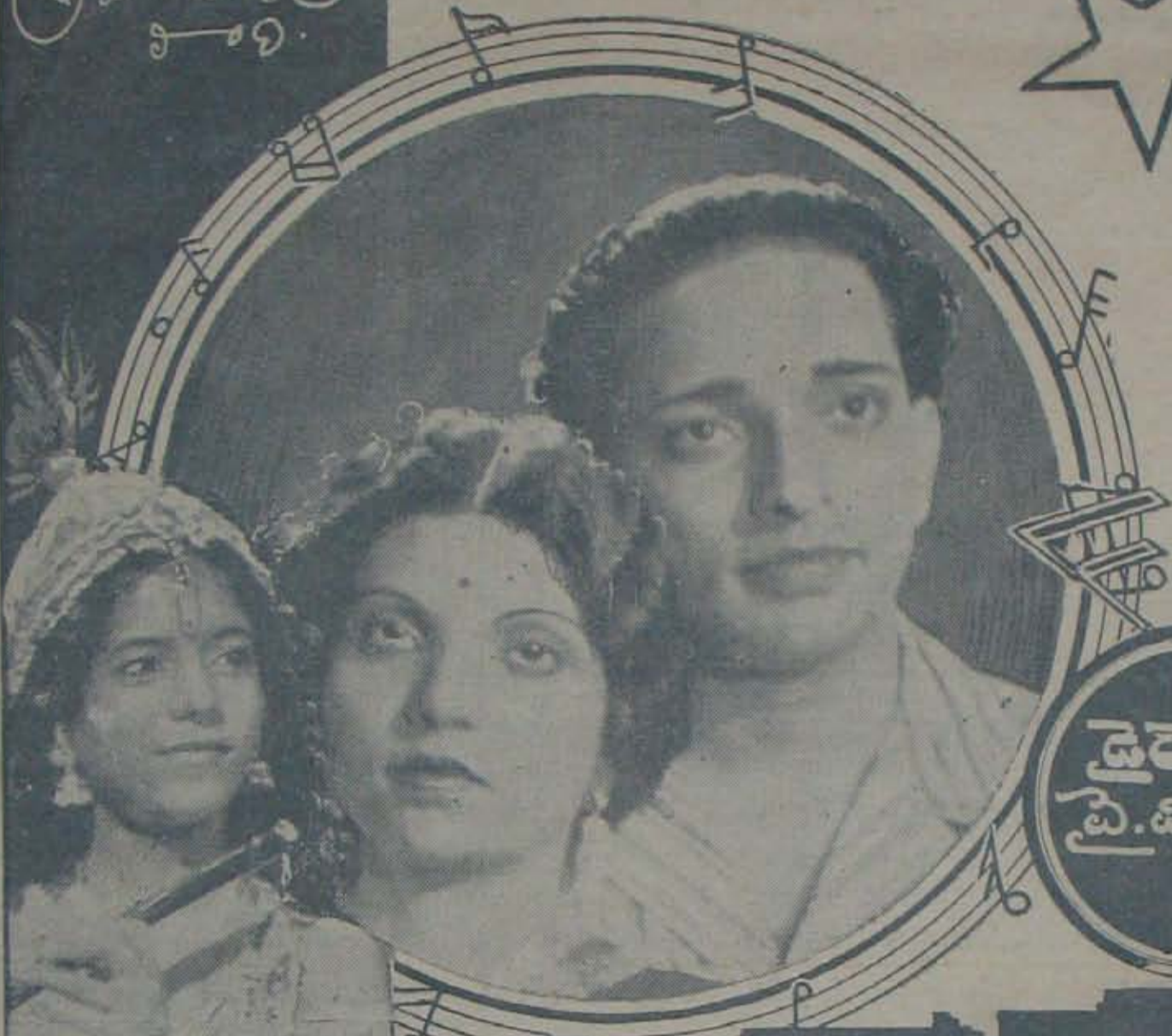
నవంబరులో విడుదల

శ్రీ జగ దీక్షిత్
శ్రీ ౧౧

ఆటలు
పాటలు

అది విశ్వమోహిని
విశిష్టత

డైరెక్టరు
ప్రె.వి.రావు

- * లలిత
- * వై. వి. రావు
- * శ్రీధర
- * రాజరత్నం
- * నాగయ్య

విశ్వమోహిని

వీరందరూ అద్భుతాభి
వయనంలో మనోమో
హనగానంలో మిమ్మల్ని
తృప్తి పరుస్తారు:
సంతృప్తి పరుస్తారు.

విశ్వమోహిని పాటలు విని మీరు హాయి హాయి అంటారు-
విశ్వమోహిని నర్తనలు చూచి తన్మయులౌతారు
విశ్వమోహిని కథ చూచి ఏమిలోకం అంటారు
విశ్వమోహిని అదర్శం చూచి యిదే జీవన సఫలత అంటారు

నర్తన : శ్రీ కుల్ కర్ణి శ్రీనివాస్ బి. ఏ.,

జగత్తు లీలలను చిత్ర
విచిత్ర రీతులలో సహజ
భారతీలో చూడడమే
జగ దీక్షిత్ ఫిలిమ్మువారి
ప్రయత్నం.

ఈ సర్ప్రైజులన్నీ సఫ
లత పొందడని మీకో
గ్రహిస్తారు.

మేనేజర్. రామచంద్రారావు ఆర్ట్స్. ఆ.వి. యస్. శర్మ.
స్టూడియో. న్యూటౌన్

వివరాలకు : శ్రీ జగ దీక్షిత్ ఫిలిమ్ము, 11, ఆరమ్మురోడ్డు, కీల్పాక్, మద్రాసు.